

Φ Ρ Ο Ν Τ Ι Σ Τ Η Ρ Ι Α
Ο Μ Ο Κ Ε Ν Τ Ρ Ο
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΙΞΟΥΣΤΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 28 Μαρτίου 2026

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε σύντομα το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Συνθήκη των Σεβρών
- β. Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής
- γ. ΕΑΠ

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως **Σωστές** ή **Λάθος**:

1. Η καταστροφή των Κυδωνιών από τουρκικά στρατεύματα (Ιούνιος 1821) ανάγκασε τους έντρομους κατοίκους να διασκορπιστούν σε διάφορα νησιά του Αιγαίου πελάγους.
2. Στην Γ' Εθνοσυνέλευση του Αγώνα (1826-1827) διάφορες ομάδες προσφύγων επιχείρησαν να θέσουν το αίτημα της αποκατάστασης και μόνιμης εγκατάστασής τους.
3. Μετά τον Ιούνιο του 1824, οι Ψαριανοί πρόσφυγες βρήκαν χώρο μόνιμης εγκατάστασης στην Αίγινα.
4. Η Σύμβαση ανταλλαγής πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας (30 Ιανουαρίου 1923) δεν είχε χαρακτήρα υποχρεωτικό.
5. Η αστική αποκατάσταση των προσφύγων περιλάμβανε όχι μόνο στέγαση αλλά και πρόνοια για εύρεση εργασίας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

α. Γιατί στη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης σημειώθηκαν μετακινήσεις ελληνικών πληθυσμών από διάφορα μέρη της Οθωμανικής αυτοκρατορίας προς την επαναστατημένη Ελλάδα;

β. Ποια προσφυγικά ρεύματα δημιουργήθηκαν το 1906 από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία προς την Ελλάδα;

Μονάδες 16

ΘΕΜΑ Β2

Γιατί δόθηκε προτεραιότητα στην εγκατάσταση προσφύγων στη Μακεδονία και τη Δυτ. Θράκη;

Μονάδες 9

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θέμα Γ1

Βασιζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις κι αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που ακολουθούν να αναφερθείτε στις επεμβάσεις του στρατού στην πολιτική ζωή της χώρας το πρώτο τέταρτο του 20ού αιώνα και συγκεκριμένα:

α. στα αιτήματα και τις συνέπειες του κινήματος στο Γουδί (μον. 12)

β. στις αιτίες και τα αποτελέσματα του κινήματος του Σεπτεμβρίου 1922 (μον. 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο στρατιωτικός σύνδεσμος, φορέας του κινήματος του 1909, δεν διακατεχόταν από προθέσεις ριζικών μεταρρυθμίσεων στο ζήτημα ειδικότερα της μορφής του πολιτεύματος, καθώς είχε συμβεί, άλλωστε, με τους επαναστάτες του 1843 και του 1862. Στη διακήρυξη των στρατιωτικών «προς τον βασιλέα, την κυβέρνησιν και τον λαόν», αποσαφηνιζόταν ότι: «Ο στρατιωτικός Σύνδεσμος δεν επιδιώκει την κατάργησιν της Δυναστείας ή την αντικατάστασιν του Βασιλέως, ούτινος το πρόσωπον είναι ιερόν διά τους αποτελούντας αυτόν, ουδ' επιθυμεί να εγκαθιδρύση την απολυταρχίαν, ή την στρατοκρατίαν, ή να θίξη καθ' οιονδήποτε τρόπον το Συνταγματικόν Πολίτευμα, διότι οι αποτελούντες αυτόν αξιωματικοί εισί και αυτοί πολίται Έλληνες και έχουσιν ορκισθή εις την τήρησιν του Συντάγματος», ενώ η κυβέρνηση Δ. Ράλλη καλούνταν επιτακτικά να σπεύσει: «εις σύγκλησιν της Βουλής προς ψήφισιν των προς επίτευξιν του

Εθνοσωτηρίου τούτου έργου αναγκαιούντων έργων. Η ανάγκη δε της αμέσου συγκλήσεως της Βουλής είναι αναπόδραστος, διότι η διάλυσις αυτής και η διεξαγωγή εκλογών απαιτούσι χρόνον πολύν, η δε απώλεια και του ελαχίστου χρόνου μάτην κατά τας παρούσας περιστάσεις είναι αδίκημα προς την Πατρίδα».

Χωρίς να αιφνιδιαστεί ο Γεώργιος αντιμετώπισε με ψυχραιμία τους επαναστάτες και ενεργώντας με πολιτικότητα (όπως και παλιότερα με την «ευμενή» αντιμετώπιση του «αντιπάλου» του Χ. Τρικούπη), διόρισε πρωθυπουργό, μετά την παραίτηση του Δ. Ράλλη, τον Κυρ. Μαυρομιχάλη διάδοχο του Θ. Δηλιγιάννη, πολιτικό με προσβάσεις στους κύκλους του στρατιωτικού συνδέσμου, που αποδέχτηκε «πρόθυμα» το πρόγραμμα των στρατιωτικών υποσχόμενος να τους αμνηστεύσει.

Παύλος Πετρίδης, Πολιτικές δυνάμεις και συνταγματικοί θεσμοί στη νεώτερη Ελλάδα, σσ. 79-81

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η προκήρυξη των επαναστατημένων στρατιωτικών τμημάτων μετά τη μικρασιατική καταστροφή

Στις 11 Σεπτεμβρίου 1922 οι κάτοικοι της Αθήνας έπαιρναν –για πρώτη φορά με ρίψη από αεροπλάνο– την παρακάτω προκήρυξη:

«Προς Ελληνικόν Λαόν, Πρόεδρον Εθνοσυνελεύσεως, Βασιλέα, Διάδοχον, Πρόεδρον Κυβερνήσεως,

Ο εν Μυτιλήνη και Χίω στρατός και στόλος μοι ανέθεσαν αυθορμήτως την ηγεσίαν αυτών, όπως διατυπώσω επ' ονόματί των τας κάτωθι αξιώσεις, εν τη απολύτω πεποιθήσει ότι εις ταύτας είναι σύμφωνος και ο λοιπός στρατός και στόλος και ιδία ολόκληρος ο ελληνικός λαός, πλην ίσως ασημάντου μειοψηφίας, ουχί εξ ευγενών ελατηρίων αντιφρονούσης.

Η σωτηρία της πατρίδος και μόνη επιβάλλει τας αξιώσεις μας ταύτας:

- 1) Παραίτησις του Βασιλέως χάριν της πατρίδος υπέρ του Διαδόχου.
- 2) Άμεσος διάλυσις της Εθνοσυνελεύσεως.
- 3) Σχηματισμός κυβερνήσεως αχρόου¹ και εμπνεούσης εμπιστοσύνης εις Αντάντ διά την ταχίστην και αμερόληπτον ενέργειαν εκλογών Εθνοσυνελεύσεως και την διαχείρισιν εξωτερικών θεμάτων μέχρις ου ο λαός αποφασίση τελικώς διά των εκλογών περί της τύχης του.
- 4) Άμεσος ενίσχυσις του θρακικού μετώπου.

---

¹ άχροος: αχρωμάτιστος (εδώ μτφ. χωρίς κομματική τοποθέτηση)

Ας επικρατήση και παρ' υμίν ο αγνός πατριωτισμός προς αποσόβησιν αλληλοσπαραγμού και ταχύτεραν έναρξιν του έργου της εθνικής παλινορθώσεως, δι' ης θα ανασταλή η πλήρης καταστροφή προς ην φερόμεθα και θα επιτευχθή η σωτηρία της Πατρίδος.

Μυτιλήνη 11 Σεπτεμβρίου 1922

Σ. Γονατάς

Συνταγματάρχης»

Από το βιβλίου του Δ. Κόκκινου, *Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος*, τόμος 2, σ.

1332

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Απόσπασμα από το διάγγελμα της επαναστατικής επιτροπής για την παραπομπή των υπευθύνων της μικρασιατικής καταστροφής σε δίκη

«Η Επαναστατική Επιτροπή έχουσα την αντίληψην ότι έχει επιτευχθή πλήρης σαφήνεια ως προς τον πολιτικόν χαρακτήρα και τους σκοπούς της Επαναστάσεως, θεωρεί επιβεβλημένον όπως προβή εις τας ακόλουθους δηλώσεις:

Η Επανάστασις έχει ταχθεί υπεράνω των κομμάτων. [...]

Επίσης η πολιτική της Επαναστάσεως συνίσταται εις την προσπάθειαν προς πλήρην ανασύνδεσιν των συμμαχικών σχέσεων της Ελλάδος, προς τας Μεγάλας Δυνάμεις, επειδή πιστεύει ότι μόνον τοιουτοτρόπως είναι δυνατή η εθνική σωτηρία.[...]

Τέλος η πολιτική της εθνικής σωτηρίας συνίσταται εις την προσπάθειαν προς έξαρσιν του εθνικού φρονήματος και συναδέλφωσιν. Αλλ' η συναδέλφωσις θα ήτο αρχή ανήθικος αν επρόκειτο να σημάνη λήθην ή μετάθεσιν των τρομερών ευθυνών, σύγχυσιν των αθώων και ενόχων.

Η Επανάστασις αποβλέπει εις την συναδέλφωσιν του πλανηθέντος λαού, ο οποίος υπέστη υπό των αναξίων αρχόντων τα σκληράς θυσίας αίματος, χρήματος και τιμής. Αλλά θεωρεί επιβεβλημένην την παραδειγματικήν ποινικήν τιμωρίαν των “εχθρών της πατρίδος”, εις τους οποίους οφείλεται η κατάρρευσις του Μικρασιατικού Μετώπου, [...] καθώς και τον οριστικόν, ηθικόν και πολιτικόν θάνατον των πρωτουργών της καταστροφής... Συνεπώς είναι κοινή απαίτησις ο πάνδημος στιγματισμός των μεγάλων ενόχων.

Γονατάς, Πλαστήρας, Σακελλαρόπουλος, Χατζηκυριάκος, Φωκάς.»

ΘΕΜΑ Δ1

Σε συνδυασμό με τα παρακάτω κείμενα και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στα προσφυγικά κύματα από την Κρήτη προς την Ελλάδα μετά την Κρητική Επανάσταση 1866-1869, στη βοήθεια του ελληνικού κράτους στον κρητικό αγώνα και τους Κρήτες πρόσφυγες και στη σύσταση και τη δράση των επιτροπών που δημιουργήθηκαν για τον ίδιο σκοπό.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι συνέπειες της Κρητικής Επανάστασης 1866-1869

Εγκαταλελειμμένοι πλέον από παντού, οι περισσότεροι από τους επαναστάτες της Κρήτης, υποχωρώντας μπροστά στην υπεροχή των εχθρικών δυνάμεων και μη έχοντας ούτε τρόφιμα ούτε πολεμοφόδια, υποτάχθηκαν στους Τούρκους ή έφυγαν στην Ελλάδα ενώ μερικές μεμονωμένες ομάδες εξακολουθούσαν να περιπλανιούνται στα φαράγγια σε μικροσυμπλοκές μέχρι τα τέλη της άνοιξης του 1869.

Όσο κράτησε ο ξεσηκωμός, χιλιάδες σκοτώθηκαν και από τις δύο πλευρές, εκατοντάδες χωριά πυρπολήθηκαν και λεηλατήθηκαν και η παραγωγική βάση του νησιού υπέστη ισχυρό πλήγμα ενώ περίπου 50.000 γυναικόπαιδα βρέθηκαν πρόσφυγες στην Ελλάδα –ανάμεσά τους η επταμελής οικογένεια του Χανιώτη έμπορου Κυριάκου Βενιζέλου, που κατέφυγε στα Κύθηρα και από εκεί στη Σύρο, μαζί με το στερνοπαίδι τους, τον μόλις τριετή Ελευθέριο Βενιζέλο.

Λεωνίδα Καλλιβρετάκης, Η Κρήτη 1829-1869- Μεταξύ δύο επαναστάσεων, στο Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003, τόμος 4, σελ. 386.

<https://helios.eie.gr/helios/handle/10442/8700>

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Οι επιτροπές που δημιουργήθηκαν προς βοήθεια των Κρητών

Λίγο πριν από τα τέλη [του 1866], ύστερα από προσπάθειες του Μάρκου Ρενιέρη, του Αλέξ. Κουμουνδούρου και άλλων επιφανών Ελλήνων, ιδρύθηκε στην Αθήνα 23μελής στην αρχή επιτροπή και κατόπιν 7μελής [...], η οποία υπό την ονομασία «Κεντρική υπέρ των Κρητών Επιτροπή» ανέλαβε το δύσκολο έργο της συλλογής χρημάτων με εράνους για ενίσχυση του Κρητικού αγώνα, μέσα στα πλαίσια της Μεγάλης Ιδέας, που ασπάζονταν

όλα τα μέλη της και ιδιαίτερα ο Ρενιέρης, σπουδαίος νομομαθής και αργότερα διοικητής της Εθνικής Τράπεζας.

Ανάλογες επιτροπές σχηματίσθηκαν και σε άλλες ελληνικές πόλεις, και στις 3 Αυγούστου ιδρύθηκε στη Σύρο η γνωστή ως «Ειδική επί των Αποστολών Επιτροπή», που σε στενή συνεργασία πάντα με την Κεντρική Επιτροπή της Αθήνας, εκτός από τους εράνους, ανέλαβε το τεράστιο έργο της αποστολής των εφοδίων στην Κρήτη [...]. Ουσιαστικότερη ακόμη βοήθεια πρόσφεραν τα διάφορα κομιτάτα που ιδρύθηκαν στην Ευρώπη και στην Αμερική, με σκοπό τη διεξαγωγή εράνων για ενίσχυση του αγώνα και περίθαλψη των γυναικοπαίδων. Τέτοιο ήταν το κομιτάτο του Λονδίνου, που συστήθηκε υπό την προεδρία του αρχιεπισκόπου του Λονδίνου το Νοέμβριο του 1866, και σε στενή συνεργασία με την «Αγγλοελληνική Επιτροπή», που ιδρύθηκε στην Αθήνα με πρόεδρο των παλαίμαχο (90 χρόνων) στρατηγό R. Church, ανέλαβε την περίθαλψη 4.600 προσφύγων της Κρήτης. Ανάλογη ήταν και η δράση των φιλελληνικών κομιτάτων της Γαλλίας αλλά και της Ελβετίας [...]. Σημαντικές ήταν οι χρηματικές συνεισφορές από τη Ρωσία [...]. Ιδιαίτερη τέλος κίνηση εκδηλώθηκε και στην Αμερική, ιδίως στη Νέα Υόρκη και στη Βοστώνη, χάρη στο θερμό φιλέλληνα Samuel Howe.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, τόμος ΙΓ' σσ. 256,262.

Καλή επιτυχία!!!